

Samenvatting van het 30^{ste} NIDV Symposium op 15 nov 2018 in AHOY Rotterdam

Welkom en opening

Hans Hillen, voorzitter NIDV opent het symposium en heet alle aanwezigen en de sprekers van harte welkom. Hij wijst daarbij op de nieuwe transparante en innovatieve opzet van de bijeenkomst. Ook onderstreept hij het toenemende belang van samenwerking tussen bedrijfsleven en industrie bij innovatie en op het gebied van personeel. De meeste innovatie komt tegenwoordig immers uit civiele stal! De verwachte komst van Zijne Majesteit de Koning naar het symposium onderstreept volgens Hillen hoe relevant de positie van binnenlandse en externe veiligheid is in de huidige tijd. De aanwezigheid van de European Military Press Association en diverse internationale journalisten geeft de deelnemers aan de NIDV beurs en symposium een unieke mogelijkheid om hun kennis en kunde uit te dragen.

Na Hans Hillen heet Angeliën Eijnsink als moderator van het symposium, de aanwezigen welkom. Ze vraagt daarbij aandacht voor Hans Dibbetz die dertig jaar geleden de aanjager van het evenement is geweest en die er nu voor de dertigste keer bij aanwezig is. Als blijk van waardering krijgt de heer Dibbetz van haar als eerste een herinnering aangeboden in chocolade. Vervolgens introduceert Mw Eijnsink het thema van het 30^{ste} NIDV Symposium: “Internationale samenwerking”. Dat begint volgens haar met overdragen van kennis, belangstelling en enthousiasme aan jonge mensen. De uitreiking van de Jan Gmelich Meijling prijs door de Plaatsvervangend Commandant der Strijdkrachten, Generaal Martin Wijnen is bedoeld als stimulans voor die kennisoverdracht.

Uitreiking Jan Gmelich Meijling prijs

Voordat hij het woord geeft aan de genomineerden voor de Jan Gmelich Meijling prijs, vraagt Generaal Wijnen aandacht voor de Invictus Games – dat zijn sportwedstrijden voor *wounded warriors* (zowel fysiek als mentaal) die al sportend werken aan hun recovery. In 2020 worden de Invictus Games in Nederland georganiseerd. Generaal Wijnen roept organisaties die iets willen doen aan maatschappelijk verantwoord ondernemen van harte op om hieraan een bijdrage te leveren.

De Jan Gmelich Meijling prijs wordt uitgereikt sinds 2016. Doel van de prijs is het versterken van de banden tussen jong talent en de gouden driehoek van kennisinstituten, bedrijfsleven en krijgsmacht, Politie en brandweer. Het gaat om een bedrag van € 2500,-.

Dit jaar werden er zeven scripties door de jury beoordeeld. Daaruit kwamen drie genomineerden voort, die ieder de kans krijgen om hun scriptie kort toe te lichten.

- a. Eva Bontje van de Nederlandse Defensie Academie (NLDA) schreef een masterscriptie getiteld: “*The synthetic conduct of war*”. Zij wijst erop dat de ontwikkelingen in de biotechnologie snel gaan en dat die voor de krijgsmacht kansen en bedreigingen met zich mee brengen. De belangrijkste conclusie van haar scriptie is dat de krijgsmacht zich het beste kan voorbereiden op de komst van biotechnologie in het militaire domein, door de samenwerking aan te gaan met bedrijven en onderzoeksinstituten.
- b. Roy Kok van de Technische Universiteit (TU) Delft schreef een masterscriptie getiteld: “*Haptic assistance to mitigate vertical damaging accelerations of small fast ships.*” Bij

het varen met hoge snelheid in een FRISC (*Fast Raiding Interception and Special-forces Craft*) ondervinden de bemanningsleden grote krachten die leiden tot blessures en verwondingen. Roy heeft een slimme gashendel ontwikkeld die het golfveld leest en aan de hand daarvan aan de bestuurder een veilige snelheid doorgeeft. Hierdoor neemt zowel de fysieke als de mentale belasting van de bestuurders af.

- c. Luitenant Christiaan Leijbbrand van de NLDA schreef een bachelor scriptie getiteld: *"The Probabilistic aspects of munition initiation to fragment impact"*. Zijn studie toont aan dat systematische meetfouten bij de controle van munitie ertoe kunnen leiden dat munitie wordt goedgekeurd voor gebruik terwijl deze eigenlijk onveilig is. Het is daarom in het belang van de veiligheid van het militaire personeel dat meetfouten tijdens munitiecontroles worden verkleind.

Na de pitches van de genomineerden, maakt Generaal Wijnen bekend dat de Jan Gmelich Meijling prijs is gewonnen door Eva Bontje. De jury was van mening dat haar scriptie niet alleen een hoog academisch niveau heeft, maar ook commercieel buitengewoon aantrekkelijk en voor de agenda van Defensie zeer relevant is. Eva Bontje wint dus de prijs van € 2500,- en mag bovendien samen met de twee andere genomineerden een dag meevaren met de Koninklijke Marine.

De Minister van Defensie, Mevrouw Ank Bijleveld

Het thema van het NIDV symposium is: "Internationale samenwerking" en dat gebeurt onder verantwoordelijkheid van de Minister van Defensie, Ank Bijleveld. De moderator geeft daarom het woord aan de minister. Mw Bijleveld is net terug van bezoeken aan oefeningen van de krijgsmacht in Schotland en Noorwegen. Ook Zijne Majesteit de Koning heeft de oefening van Nederlandse mariniers in Schotland bezocht. Dat werd door de manschappen bijzonder op prijs gesteld. De minister prijst de krijgsmacht en onderstreept dat compliment door melding te maken van de bevinding van de commandant van de grootste oefening van de NAVO na de koude oorlog (Trident Juncture) die de professionaliteit en de kwaliteit van de Nederlandse krijgsmacht ongeëvenaard noemde.

Volgens Mw Bijleveld gaat Defensie vanaf nu een nieuw tijdperk in waarin er weer perspectief is op een grotere en sterkere krijgsmacht. De situatie in de wereld vraagt erom dat Nederland en Europa op eigen benen kunnen staan. Daarvoor is een sterke basis nodig van kennis, technologie en capaciteiten, maar moeten er ook pragmatische keuzes worden gemaakt. Een competitieve en innovatieve Nederlandse Defensie-industrie is deel van die benodigde sterke basis. Daarom is de Defensie Industrie Strategie (DIS) herzien in nauwe samenspraak met het bedrijfsleven en de kennisinstellingen. Defensie heeft zich, samen met het Ministerie van Justitie en Veiligheid en het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK), ingezet om het thema 'veiligheid' toe te voegen aan het topsectoren-beleid van de overheid.

Er komen meer middelen voor onderzoek en innovatie op het gebied van veiligheid. Dat biedt nieuwe kansen voor de industrie. Ook zal Defensie vaker launching customer zijn. Op een aantal gebieden, zoals kunstmatige intelligentie, cyber en robotica, gaat Defensie meehelpen met het ontwikkelen van de technologie. Daarnaast wil men de traditioneel sterke industrieën, zoals de marinebouw en radartechnologie, behouden en versterken en

gaat Defensie een aantal sensorsystemen en kleine UAV's + inlichtingsatellieten, zelf ontwikkelen en daarin investeren. Het adagium blijft echter: "Het beste product voor de beste prijs, ook als dat leidt tot verwerving in het buitenland!"

Bij verwerving in het buitenland wordt het Nederlandse bedrijfsleven daar zoveel mogelijk bij betrokken d.m.v. het "Industriële Participatiebeleid". EZK en Defensie zullen blijven hameren op een zo open en eerlijk mogelijke Europese Defensiemarkt. Het Europees Defensiefonds (EDF) kan daaraan een belangrijke bijdrage leveren en de regering gaat zorgen dat daar gunstige randvoorwaarden voor komen, met name voor het Nederlandse Midden- en Kleinbedrijf (MKB). Het is in ons nationaal veiligheidsbelang dat Nederlandse bedrijven kennis en ervaring opdoen door buitenlandse opdrachten. In dat verband zal ook kritisch worden gekeken naar evt. buitenlandse overnames. Kernpunt van beleid is beschermen en versterken wat we zelf in huis hebben. Dat moeten we samen doen, net als het realiseren van een adaptieve krijgsmacht. Innovatie, pragmatisme en betrouwbaarheid zijn daarbij kernwaarden.

De heer Joost Farwerck, Lid van de raad van bestuur van KPN

Na het betoog van de minister van Defensie geeft mevrouw Eijssink het woord aan Joost Farwerck, lid van de raad van bestuur van KPN, de hoofdsponsor van het 30^{ste} NIDV Symposium. Zijn pitch gaat over het cyberdomein - na land, water, lucht en ruimte de vijfde dimensie waarin de mens zich is gaan bewegen. Cyber biedt ons grote kansen, maar brengt ook bedreigingen met zich mee. Cybercrime door criminelen die uit zijn op financieel gewin bijvoorbeeld. De paraatheid van de gemiddelde Nederlandse internetgebruiker daartegen is laag en ca. 1 miljoen mensen per jaar worden er het slachtoffer van. Bij de overheid is die paraatheid gelukkig veel beter.

Naast cybercrime door criminelen is Nederland een aantrekkelijk doelwit voor cybercrime door vreemde mogendheden. Dat komt doordat één van de grootste internet exchanges ter wereld in Amsterdam staat en heel veel internationaal dataverkeer via Nederland loopt. De bescherming van dat dataverkeer verdient bijzondere aandacht en in dat verband spreekt Farwerck namens de KPN steun uit voor de recent door Defensie gepubliceerde cyberstrategie en voor de Defensie Industrie Strategie (DIS). Het is belangrijk dat de vitale infrastructuur van ons land veilig en toegankelijk blijft. De KPN werkt daar 24/7 aan met duizenden mensen.

Als het gaat om de bestrijding van cybercrime is samenwerking van doorslaggevend belang, publiek-privaat, privaat, en bedrijven onderling. De laatste jaren zijn er op dat gebied grote stappen gezet, zowel nationaal als internationaal. In dat verband sluit het streven van Defensie om een adaptieve krijgsmacht te zijn goed aan bij de intenties van de KPN. Farwercks bedrijf wil samen met Defensie innoveren, opereren en kennis delen. Vermoedelijk willen veel andere bedrijven dat ook. Innovatie en techniek zijn daarbij belangrijk, maar eigenlijk gaat het in de eerste plaats om mensen. Die zijn namelijk schaars. Het bedrijfsleven is geïnteresseerd in mensen van Defensie die getraind zijn in het bestrijden van cybercrime op alle niveaus en op zijn beurt klopt Defensie weer aan de deur van het bedrijfsleven om meer reservisten ter beschikking te stellen. Dat zal de komende jaren een thema blijven.

KPN is sinds drie jaar met zijn investeringskracht van 1 miljard euro per jaar alleen nog maar gericht op Nederland en hecht blijvend belang aan de samenwerking met Defensie als ICT-leverancier. Daarnaast is KPN echter ook bereid om zijn steentje bij te dragen in de maatschappij als dat in het belang is van de medewerkers, klanten en stakeholders van het bedrijf. Defensie is al 130 jaar één van de belangrijkste stakeholders van KPN. Er is onlangs zelfs een KPN-bedrijfsonderdeel apart gezet dat voor 100% werkt voor Defensie. Daarmee hoopt de KPN de komende jaren nauw samen te werken met Defensie aan een veilig Nederland.

Discussie

De Minister van Defensie en de heer Farwerck van KPN geven kort antwoord op enkele vragen uit het publiek. Op de vraag hoe Nederlandse bedrijven elkaar beter “in positie” kunnen zetten voor het verrichten van cyberwerkzaamheden, antwoordt de heer Farwerck dat er inmiddels een aantal fora zijn waarbinnen overleg tussen bedrijven plaatsvindt, bijvoorbeeld NEJAD-ICT, de Cyber Security Raad en bij VNO NCW. Naar zijn mening kan er efficiënter worden gewerkt en is er genoeg werk voor iedereen. Ook Minister Bijleveld benadrukt dat er bij de voorbereiding van de cyberstrategie en de DIS veel met de Cyber Security Raad en met bedrijven is samengewerkt.

Op de vraag hoe KPN op het gebied van big-data wil gaan samenwerken met Defensie antwoordt de heer Farwerck dat zijn bedrijf hele Internet-of-things (IoT) netwerken heeft uitgerold en dat daarin steeds meer data samenkomt. Als je daar slim naar kijkt en er (binnen de wettelijke mogelijkheden) algoritmes op los laat, krijg je veel nieuwe informatie en inzichten. Dat kan KPN met Defensie doen, maar ook met heel veel andere industriële toepassingen.

Tot slot wordt aan de Minister van Defensie gevraagd hoe Defensie denkt de Europese regelgeving te gaan invullen en gebruiken zodat bedrijven die met Defensie samenwerken bij de ontwikkeling van innovatieve oplossingen in staat blijven om te concurreren op de Europese markt en niet worden uitgesloten van deelname omdat zij door informatie-uitwisseling een voorsprong hebben op andere marktpartijen. De Minister zegt dat ze op die vraag geen simpel antwoord kan geven, maar dat het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat in dat verband blijft streven naar een *level international playingfield*. De intentie van de DIS is verder dat we de regels die er zijn slimmer gaan benutten. Daar is met de commissie en met Europa over gesproken en de nieuwe DIS levert daar een betere onderbouwing voor.

Na de beantwoording van deze laatste vraag dankt mevrouw Eijssink beide sprekers voor hun inbreng en alle aanwezigen voor hun belangstelling. Ze wenst de aanwezigen een prettig en vruchtbaar beursbezoek toe en vraagt in het bijzonder aandacht voor de stand van de door Generaal Wijnen reeds gememoreerde Invictus Games. Tot slot spreekt ze haar oprechte waardering uit voor de hele NIDV-organisatie die de uitdaging is aangegaan om het 30^{ste} NIDV-Symposium in een hele nieuwe opstelling te realiseren.